

กัญชา สรรพยา แห่งความหวัง

เตรียมพร้อมก่อนปลดล็อก
ศึกษาก่อนใช้
เข้าใจกัญชาอย่างรู้จริง

ส. สุกธิพันธ์

กัญชา สรรพยา แห่งความหวัง

ส. สุทธิพันธ์

มนุษย์สร้างคำพูดขึ้นมา ชีตเขียนถ้อยคำลงบนแผ่นดินเหนียว ผืนหนัง ไม้ไผ่ และกระดองเต่า...

การค้นพบกระดาษและการพิมพ์ ทำให้หนังสือมีรูปลักษณ์ที่พกพาได้สะดวก และเผยแพร่ไปในวงกว้างอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อนในประวัติศาสตร์ การพิมพ์ช่วยสถาปนาภาษาของแต่ละชาติให้มั่นคง ช่วยให้ภาษาของสามัญชนแพร่หลาย ทำให้คนอ่านออกเขียนได้เพิ่มสูงขึ้น และขยายวงกว้างออกไปนอกวงผู้นำและนักบวช

และแท้จริงแล้ว การพิมพ์หนังสือคือการเปลี่ยนแปลงอย่างถึงรากถึงโคน ทั้งทางความคิดและสังคม

ลำดับที่ 1302

กัญชา สรรพยาแห่งความหวัง

ส. สุทธิพันธ์ : ผู้เขียน

พิมพ์ครั้งแรก : พฤศจิกายน 2562

ราคา 185 บาท

พิมพ์โฆษณาครั้งนี้ได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์ตามกฎหมายแล้ว
© สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับเพิ่มเติม) พ.ศ. 2558
ไม่อนุญาตให้สแกนหนังสือ หรือคัดลอกเนื้อหาส่วนหนึ่งส่วนใดเพื่อสร้างฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์
เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากสำนักพิมพ์และเจ้าของลิขสิทธิ์แล้วเท่านั้น

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ

ส. สุทธิพันธ์.

กัญชา สรรพยาแห่งความหวัง. --กรุงเทพฯ : สถาพรบุ๊คส์, 2562.

216 หน้า.

1. กัญชา. I. ชื่อเรื่อง.

615.7827

ISBN 978-616-00-3877-0

เจ้าของ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา : บริษัทสถาพรบุ๊คส์ จำกัด

ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร/บรรณาธิการอำนวยการ : วรพันธ์ โลกิตสถาพร

กรรมการผู้จัดการ : ดร. สุภัคชญา โลกิตสถาพร

ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการ/บรรณาธิการบริหาร : เจตยา โลกิตสถาพร ที่ปรึกษาด้านบรรณาธิการ : รศ. ประพนธ์ เรืองณรงค์

ผู้จัดการฝ่ายขาย : กิ่งแก้ว ลิขะไชย บรรณาธิการสร้างสรรค์ : พัชรี แต่แดงเพชร

หัวหน้ากองบรรณาธิการสร้างสรรค์นวนิยาย : พิชชาพร บุญสูง

ผู้ช่วยบรรณาธิการบริหาร : สุริยกานต์ พรมมงคล

บรรณาธิการเล่ม : บุญเอก พงกษาวัฒนา พิสูจน์อักษร : นพวัฒน์ สุวรรณช้าง วรธนวิฐ แกลงคู่ช

ออกแบบปก : อนุรักษ บัวกิ่ง รูปเล่ม : นิพนธ์ เลิศชัยศิริสกุล

พิมพ์ที่ : บริษัท วี. พรินท์ (1991) จำกัด

จัดจำหน่ายทั่วประเทศโดย บริษัทสถาพรบุ๊คส์ จำกัด

18 ซอยลาดปลาเค้า 63 ถนนลาดปลาเค้า แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน กรุงเทพฯ 10220

โทรศัพท์ 0 2940 3855-6 โทรสาร 0 2940 3970

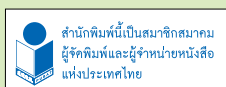
กองบรรณาธิการ : spbbooks@hotmail.com

กองบรรณาธิการคัดสรรต้นฉบับ : satapornbooks.editor@gmail.com

ฝ่ายสำนักงาน : info@satapornbooks.com

www.satapornbooks.com

หากท่านผู้อ่านพบหนังสือไม่ได้มาตรฐาน เช่น หน้ากระดาษสลับกัน หน้าขาดหาย การเข้าเล่มไม่สมบูรณ์
สำนักพิมพ์ยินดีรับผิดชอบเปลี่ยนหนังสือใหม่ให้ท่าน โปรดติดต่อและส่งหนังสือคืนพร้อมรายละเอียดการชำรุด
ไปตามที่อยู่ด้านบน หรือ โทร. 0 2940 3855-6 ต่อ 21, 54, 56

คำนำสำนักพิมพ์

กัญชา สมุนไพรที่อยู่คู่อารยธรรมมนุษย์มาตั้งแต่ดึกดำบรรพ์ ปรากฏทั้งในพิธีกรรมด้านความเชื่อและตำรับยารักษาโรค แม้โทษของการเสพกัญชาจะมีให้เห็นอย่างเด่นชัด แต่ในความเป็นจริงแล้วนั้นก็แฝงคุณประโยชน์ด้านการเฝ้าระวังรักษาเอาไว้ด้วยเช่นกัน ด้วยความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีที่สามารถสกัดสารเคมีในกัญชาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้กัญชาได้รับความสนใจในฐานะตัวยาที่ใช้รักษาโรคร้ายแรงและเรื้อรัง เป็นต้น ‘ความหวังใหม่’ ของการแพทย์ปัจจุบัน

หนังสือ *กัญชา สรรพยาแห่งความหวัง* นี้ รวบรวมความรู้เกี่ยวกับกัญชาในแง่มุมต่างๆ ทั้งประวัติความเป็นมา ลักษณะทั่วไปของกัญชาแต่ละสายพันธุ์ การจำแนกความแตกต่างระหว่าง ‘กัญชง’ กับ ‘กัญชา’ สารเคมีสำคัญในกัญชา รวมถึงสรรพคุณและการนำไปใช้ ตลอดจนสถานการณ์ปัจจุบันของกัญชาทั้งระดับนานาชาติและในประเทศไทย ที่ ‘ผู้ร้าย’ กำลังจะได้รับการปลดล็อก กลายเป็น ‘พระเอก’ ในด้านการแพทย์เสียที

สำนักพิมพ์สถาพรบุ๊คส์

คำนำนักเขียน

ณ เวลานี้ เรื่องราวเกี่ยวกับ ‘กัญชา’ กำลังอยู่ในกระแสความสนใจของคนไทยและระดับนานาชาติอย่างกว้างขวางชนิดจุดไม่อยู่

สำหรับในบ้านเรา การปลดล็อก หรือคลายล็อกกฎหมายที่เกี่ยวกับกัญชา ซึ่งปรากฏในพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2562 ได้ก่อให้เกิดกระแส ‘กัญชาฟีเวอร์’ ขึ้นทั่วไปในทุกภาคส่วน โดยเฉพาะแง่มุมด้าน ‘กัญชาเพื่อประโยชน์ทางการแพทย์’ ที่หน่วยงานผู้เกี่ยวข้องต่างขานรับและสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาต่อยอดเพื่อประโยชน์ด้านการรักษาโรคในอนาคต

อย่างไรก็ตาม ในอีกด้านหนึ่งก็ยังมีกระแสความกังวลอยู่ไม่น้อยเช่นกัน ด้วยเหตุว่า กัญชาไม่ใช่ผักหญ้าหรือสมุนไพรธรรมดาทั่วไปที่ไร้ซึ่งพิษสง การคลายล็อกเพื่อจุดประกายความหวังให้แก่ผู้คนจำนวนมากด้วยเจตนาที่ดี อาจเท่ากับเปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชน รวมถึงผู้ไม่มีความจำเป็นต้องใช้กัญชา

สามารถเข้าถึง ‘สารเสพติด’ ประเภนี้ได้ง่ายขึ้นก็ว่าได้

เหรียญมี 2 ด้าน...

ใน ‘โทชมหัตต์’ ก็มี ‘คุณอนันต์’ เชื่อมประสานอยู่ด้วย
เช่นกัน...แน่นอนว่า นั้นย่อมขึ้นอยู่กับวิธีการนำไปใช้เป็นสำคัญ

สิ่งใดที่ถูกปล่อยปละและให้เสรีจนไร้ขอบเขต สิ่งนั้นย่อม
แพร่กระจายจนยากยับยั้ง

สิ่งใดที่ถูกควบคุมจนไม่มีพื้นที่ให้เหยียบย่ำ สิ่งนั้นย่อม
ไม่อาจเผยศักยภาพที่แท้จริงออกมา

นี้อาจเป็นแนวทางที่เหมาะสมในการจัดการกับ ‘กัญชา’
หากปล่อยอย่างเสรี ก็คงยากควบคุม แต่หากจำกัดสิทธิ์ ก็
อาจทำให้สูญเสียประโยชน์ที่พึงได้รับไปอย่างน่าเสียดาย

ติงไป-หย่อนไป ล้วนสุดโต่งทั้งคู่...เดินทางสายกลาง
อย่างมีสติน่าจะได้ประโยชน์ที่สุด

ส. สุทธิพันธ์

สิงหาคม 2562

สารบัญ

บทที่ 1

พงศ์พันธุ์แห่งกัญชา

10

- ลักษณะทั่วไป
- กัญชาสายพันธุ์ต่างๆ
- ความสับสนระหว่าง ‘กัญชง’ กับ ‘กัญชา’
- ประโยชน์ของกัญชา
- วิธีการปลูกกัญชา

บทที่ 2

เรื่องเล่าจากกัญชา

49

- แรกกำเนิด...ยุคสมัยแห่ง ‘กัญชาเสรี’
- กัญชา...ในฐานะยาเสพติดและชาตกร!
- เมื่อ ‘ปีศาจร้าย’ กลายเป็น ‘เทพธิดาผู้การุณย์’

บทที่ 3

จาก ‘ชาตกร’ สู่ ‘ความหวังทางการแพทย์’

83

- ประวัติศาสตร์การใช้กัญชาในตำราแพทย์
- มีอะไร? ใน...กัญชา

บทที่ 4

กัญชา กับ แคนนาบินอยด์

96

- รู้จักกับ ‘แคนนาบินอยด์’
- กลไกการทำงานของแคนนาบินอยด์
- แคนนาบินอยด์ชนิด THC และ CBD ในกัญชา กับผลทางเภสัชวิทยา
- เรื่องควรรู้เกี่ยวกับสาร THC และ CBD ในกัญชา

บทที่ 5

ในโทษมหันต์ มีคุณอนันต์

116

- คุณอนันต์...มหัศจรรย์แห่งการเยียวยารักษาโรค
- โทษมหันต์...เมื่อใช้ผิดวิธี
- ข้อจำกัดในการใช้กัญชา

บทที่ 6

เวชภัณฑ์และผลิตภัณฑ์จากกัญชา

139

- รูปแบบเวชภัณฑ์และผลิตภัณฑ์จากกัญชา
- การเลือกใช้ผลิตภัณฑ์จากกัญชา
- ข้อควรระวังในการใช้ผลิตภัณฑ์จากกัญชา

บทที่ 7

สถานการณ์กัญชาในสายตาชาวโลก

156

- สถานการณ์กัญชาในระดับนานาชาติ
- กฎหมายใหม่และสถานการณ์กัญชาในประเทศไทย

บทส่งท้าย

เหรียญมีสองด้าน

178

ภาคผนวก

191

- ก. พระราชบัญญัติ ยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2562
- ข. ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง ระบุชื่อยาเสพติดให้โทษในประเภท 5 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2562
- ค. Infographic ชุด ‘ไขปัญหา กัญชา ถูก หรือ ผิด’ โดย สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.)

www.satapornbooks.com

บทที่ 1

วงศ์พันธุ์แห่งกัญชา

กัญชา (Cannabis, Marijuana) เป็นพืชให้ดอกชนิดหนึ่งในวงศ์ Cannabidaceae (ตระกูล Cannabaceae) มีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า Cannabis sativa L. subsp. indica กัญชามีต้นกำเนิดอยู่ในแถบเอเชียกลาง และกระจายการปลูกอยู่ในหลายๆ ส่วนของโลก มีชื่อเรียกหลายชื่อ เช่น Cannabis, Marijuana, Ganja หรือบางครั้งก็เรียกว่า Indian Hemp

นอกจากนี้ ยังมีคำในภาษาของวัยรุ่น ที่เป็นคำพ้องเสียงซึ่งมีความหมายถึงกัญชาอีกหลายคำ เช่น เนื่อ ปูน ขนม เขียว สมุนไพร พืชสวรรค์

ภาพวาดแสดงลักษณะต้นกัญชาเพศผู้และเพศเมีย

ช่อดอกเพศผู้

ลักษณะทั่วไป

กัญชาเป็นพืชล้มลุกจำพวกหญ้า โดยเป็นพืชใบเลี้ยงคู่ เมื่อโตเต็มที่จะมีลำต้นสูงประมาณ 2-4 ฟุต ลักษณะใบมนแต่แยกเป็นแฉกลึกเข้าไปทางก้านประมาณ 5-8 แฉก ลักษณะคล้ายใบมันสำปะหลัง ขอบใบทุกใบจะมีรอยหยักอยู่เป็นระยะๆ ออกดอกเป็นช่อเล็กๆ ตามง่ามของกิ่งและก้าน ดอกสีเขียว ช่อดอกเพศผู้และช่อดอกเพศเมียแยกอยู่ต่างต้นกัน (Dioecious plant) ใบและช่อดอกเพศเมียที่แห้งใช้สูบทำให้อู่วินเมา เปลือกลำต้นใช้ทำเชือกป่านและทอผ้า

ช่อดอกเฟดเมีย

ต้นกัญชาถูกจัดเป็นพืชในหมวดสารเสพติด โดยส่วนของกัญชาที่นำมาใช้เป็นยาเสพติดก็คือ บริเวณใบ ยอดช่อดอก และกิ่งก้านที่นำมาตากแดดจนแห้งแล้วบดให้ละเอียด จากนั้นก็นำมาใส่ในบ้องกัญชา หรือนำมามวนผสมในบุหรี่เพื่อใช้ในการเสพ

นอกจากนี้ กัญชายังถูกนำมาเป็นเครื่องปรุงแต่งรสในอาหารบางชนิด โดยเฉพาะอาหารประเภทต้ม แกง หรือน้ำซุ๊ป กล่าวกันว่าเมื่อใส่ใบกัญชาลงไปในการปรุงแล้ว จะทำให้ได้น้ำซุ๊ปที่มีรสชาติกลมกล่อมและอร่อยยิ่งขึ้นนั่นเอง

กัญชาสายพันธุ์ต่างๆ

กัญชาสายพันธุ์หลัก

หากนับกันจริงๆ แล้วจะพบว่า กัญชาทั้งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติและที่มีการปลูกขึ้นมามีมากถึงกว่า 14,000 สายพันธุ์ แต่กัญชาที่มีอยู่เดิมตามธรรมชาตินั้น มีอยู่ 3 สายพันธุ์หลักๆ ได้แก่

1. Sativa (*Cannabis Sativa* L.)

ถิ่นกำเนิด

มีแหล่งกำเนิดในภูมิภาคประเทศเขตร้อนชื้น บริเวณใกล้เส้นศูนย์สูตร ตั้งแต่ 30 องศาเหนือ ถึง 30 องศาใต้ ในแถบอเมริกาใต้ที่มีอุณหภูมิร้อนชื้น เช่น โคลอมเบีย เม็กซิโก รวมถึงประเทศไทย โดยพบในแถบลุ่มแม่น้ำสงคราม บริเวณจังหวัดอุดรธานี หนองคาย สกลนคร และนครพนม

ลักษณะเด่น

มีกิ่งก้านที่แผ่ขยาย ใบเรียวยาวสีเขียวและมีจำนวนแฉกมาก ลำต้นมีลักษณะสูงใหญ่ ดอกมีการเว้นระยะห่างกันพอสมควร เนื่องจากมีการปรับตัวให้เข้ากับสภาพอากาศร้อนชื้น เพื่อหลีกเลี่ยงการเกิดเชื้อรา

การใช้ประโยชน์

เป็นสายพันธุ์ที่นิยมใช้เมล็ดมาสกัดเป็นน้ำมันได้ดี เส้นใยมีความยืดหยุ่น แข็งแรง และทนทานสูง เป็นวัตถุดิบในการผลิตเสื้อผ้าและทำเยื่อกระดาษ

กัญชาสายพันธุ์ *Sativa*

2. Indica (Cannabis Indica Lam.)

ถิ่นกำเนิด

มีแหล่งกำเนิดในภูมิภาคประเทศที่หนาวเย็น ห่างจากเส้นศูนย์สูตรออกไปบริเวณ 30-50 องศาเหนือ และ 30-50 องศาใต้ บริเวณแถบเอเชียกลาง สายพันธุ์นี้จึงปลูกได้ดีในพื้นที่ที่มีอากาศเย็น เช่น เทือกเขาฮินดูกูช ในอัฟกานิสถาน

ลักษณะเด่น

ลำต้นป้อมเตี้ย มีลักษณะเป็นพุ่ม ใบมีขนาดกว้างและสีเขียวเข้ม มีจำนวนแฉกน้อยกว่า Sativa ดอกติดกันเป็นช่อ เนื่องจากมีการปรับตัวให้เข้ากับสภาพอากาศที่หนาวเย็นและแห้ง

การใช้ประโยชน์

ใช้ดอกมาสกัดเป็นน้ำมัน ทางการแพทย์นำมาใช้กับผู้ป่วยที่มีอาการเครียด เพื่อให้รู้สึกผ่อนคลาย

กัญชาสายพันธุ์ *Indica*

3. Ruderalis (Cannabis Ruderalis Janisch.)

ถิ่นกำเนิด

มีถิ่นกำเนิดอยู่ในภูมิภาคประเทศที่หนาวเย็นและมีแสงสว่างเกือบตลอดทั้งวันในทุกฤดู อยู่ใกล้ขั้วโลกบริเวณ 50 องศาเหนือขึ้นไป และ 50 องศาใต้ลงมา สามารถปลูกได้ดีในป่าบริเวณภาคกลางของรัสเซีย

ลักษณะเด่น

มีลำต้นที่เล็กและเตี้ย ใบมีทั้งขนาดเล็กและกว้างผสมกัน สามารถออกดอกได้เร็ว เนื่องจากการปรับตัวให้เข้ากับสภาพอากาศหนาวเย็นและมีแสงแดดตลอดเวลาเกือบทั้งวัน

การใช้ประโยชน์

ใช้ดอกมาสกัดเป็นน้ำมันได้

8 ข้อแตกต่างระหว่าง Sativa กับ Indica

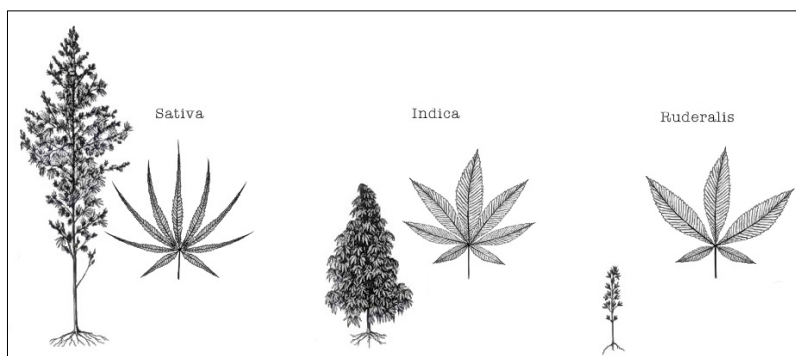
พืชตระกูล Cannabis (กัญชา) สายพันธุ์ที่เป็นที่นิยมมากที่สุดได้แก่ Sativa และ Indica ส่วน Ruderalis ไม่ค่อยได้รับความนิยมนเพราะว่า THC เปอร์เซ็นต์ นั้นมีน้อยมาก แม้ว่าจะให้ผลผลิตเร็วที่สุดก็ตาม

หัวข้อ	สายพันธุ์ Sativa 	สายพันธุ์ Indica
1. แหล่งกำเนิด	มีต้นกำเนิดมาจากประเทศแอฟริกาใต้ อินเดีย เช่น ไทย เม็กซิโก โคลัมเบีย บางประเทศในแถบแอฟริกาใต้	มีต้นกำเนิดมาจากแถบ เอเชีย-กลาง เช่น อัฟกานิสถาน ปากีสถาน โมร็อกโก
2. ลำต้น	ลำต้นสูง ช่วงโตเต็มวัยอยู่ที่ 150-250 ซม. ช่องว่างระหว่างกิ่งจะกว้าง ลักษณะคล้ายต้นคริสต์มาส	ลำต้นไม่สูงมาก ในช่วงโตเต็มวัยอยู่ที่ 100-150 ซม. ช่วงห่างระหว่างกิ่งจะสั้น มีลักษณะเป็นพุ่ม
3. ใบ	ใบแคบเรียวยาว ไม่ใหญ่มาก	ใบกว้างและใหญ่
4. ดอก	ดอกยาว ไม่แน่น	ดอกหนาแน่น มีน้ำหนักรมากกว่า
5. ช่วงเวลาของการทำดอก (Flowering)*	มีช่วง Flower อยู่ 8-14 สัปดาห์	มีช่วง Flower อยู่ 6-10 สัปดาห์
6. กลิ่น	กลิ่นผลไม้ กลิ่นเปรี้ยว หวาน กลิ่นดิน (ขึ้นอยู่กับสายพันธุ์)	กลิ่นค่อนข้างแรง มีกลิ่นฉุน กลิ่น Skunk (ขึ้นอยู่กับสายพันธุ์)
7. สารประกอบ	มีสาร THC สูง	มี CBD สูง

หัวข้อ	สายพันธุ์ Sativa 	สายพันธุ์ Indica
8. การออกฤทธิ์	ให้ความรู้สึกตื่นตัว สดชื่น กระตุ้นให้เกิดความคิด ลดอาการคลื่นไส้ อาเจียน กระตุ้นความรู้สึกลอยสบาย เหมาะสำหรับใช้เวลากลางวัน	ช่วยคลายกล้ามเนื้อ ผ่อนคลาย ลดความตึงเครียด ใช้รักษาโรคนอนไม่หลับ ปวดกล้ามเนื้อ กล้ามเนื้อหดเกร็ง โรคเครียด ไม่เกรน เหมาะสำหรับใช้ในการพักผ่อน

*พืชตระกูล *Cannabis* จะมีลักษณะการเติบโตใน 3 ช่วงวัยได้แก่

1. ช่วง *Germinate* คือ ช่วงที่เริ่มตั้งแต่มีรากขาวๆ งอกออกจากเมล็ด
2. ช่วง *Veg* คือ ต้นที่งอกจากเมล็ดเริ่มโผล่พ้นมาจากดิน หรือเรียกว่า ช่วงทำใบ
3. ช่วง *Flower* คือ ช่วงที่เริ่มต้นตั้งแต่ออกดอกไปจนถึงขั้นตอนการเก็บเกี่ยว

เปรียบเทียบลักษณะของต้นกัญชาแต่ละสายพันธุ์